

Innst. S. nr. 81.

(1998-99)

Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentant Tore Nordtun på vegne av Arbeiderpartiet om midlertidig å gjeninnføre fraktutjevningsordningen og forslag frå stortingsrepresentantane Lars Gunnar Lie, Jørgen Holte og Terje Johansen om midlertidig å gjeninnføre ordninga med frakttilskot over statsbudsjettet frå 1. februar 1999 og fram til og med 30. juni 1999.

Forslag oversendt fra Stortingets møte 26. januar 1999 og Dokument nr. 8:27 (1998-99).

Til Stortinget.

SAMMENDRAG

Forslag fra representanten Tore Nordtun

Stortinget besluttet 26. januar 1999 å oversende følgende forslag fra representanten Tore Nordtun på vegne av Arbeiderpartiet, oversendt fra Odelstingets møte 21. januar 1999, til finanskomiteen:

«Stortinget ber Regjeringen snarest foreslå at den gamle fraktutjevningsordningen gjeninnføres inntil en eventuell ny ordning foreligger. Regjeringen bes samtidig om å anwise inndekning for de økte utgiftene ved ordningen.» (Jf. Innst. O. nr. 26 (1998-99).)

Dokument nr. 8:27 (1998-99)

Regjeringa la i St.prp. nr. 1 (1998-99) Arbeids- og administrasjonsdepartementet fram forslag om avvikling av ordninga med pristilskot for drivstoff over statsbudsjettet med verknad frå 1. januar 1999. Regjeringa foreslo å erstatte denne ordninga med ei sjølvfinansierande fraktutjamningsordning. Nødvendige lovendringar vart fremma i Ot.prp. nr. 22 (1998-99).

Innstillinga frå finanskomiteen (Innst. O. nr. 26 (1998-99)) syner at det ikkje er fleirtal for å innføre Regjeringa sitt forslag frå 1. januar 1999. Handsaminga av statsbudsjettet for 1999 viser at det heller ikkje vart lagt inn nødvendige løyvingar for å vidareføre ordninga med pristilskot for drivstoff, inntil ny ordning blir iverksett.

Forslagsstillarane ser det som uheldig at ein no står utan nokon ordning for å sikre prisutjamning på drivstoff.

off. I ein overgangsperiode inntil Regjeringa får lagt fram nytt forslag og eventuelt ny ordning er på plass, går forslagsstillarane inn for å gjeninnføre ordninga med frakttilskot over statsbudsjettet frå 1. februar 1999 og fram til og med 30. juni 1999.

På denne bakgrunn vil forslagsstillarane leggje fram følgjande forslag:

«I.

Ordninga med frakttilskot over statsbudsjettet for bensin og autodiesel som vart oppheva frå 1. januar 1999, blir gjenninnført frå 1. februar 1999 og fram til og med 30. juni 1999.

II.

På statsbudsjettet for 1999 vert gjort følgjande endring:

Kap. 1560	Pristilskudd
70	Til regulering av forbrukerprisene,
	vert auka med kr 47 500 000
	frå kr 48 238 000 til
	kr 95 738 000»

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Dag Terje Andersen, Berit Brørby, Erik Dalheim, Ranveig Frøiland, Trond Giske, Tore Nordtun og Hill-

Marta Solberg, fra Fremskrittspartiet, Siv Jensen, Per Erik Monsen og Kenneth Svendsen, fra Høyre, Børge Brende, Per-Kristian Foss og Kjellaug Nakkim, fra Kristelig Folkeparti, Randi Karlstrøm, lederen Lars Gunnar Lie og Ingebrigt S. Sørfonn, fra Senterpartiet, Jørgen Holte, fra Sosialistisk Venstreparti, Øystein Djupedal, fra Venstre, Terje Johansen, og fra Tverrpolitisk Folkevalgte, Steinar Bastesen, viser til at finansministeren i brev 29. januar 1999, etter anmodning fra saksordfører 28. januar 1999, har avgitt følgende uttalelse til forslagene:

«Jeg viser til brev av 28. januar 1998 vedrørende gjeninnføring av den tidligere frakttilskuddsordningen for drivstoff over statsbudsjettet, jf forslag fremlagt av representanten Nordtun på vegne av Arbeiderpartiet og forslaget fremsatt av representantene Lie, Holte og Johansen i Dok 8:27.

Slik jeg ser det har begge forslagene samme intensjon, idet de innebærer en gjeninnføring av den tidligere frakttilskuddsordningen over statsbudsjettet inntil Regjeringen får lagt frem nytt forslag til en selvfinansierende ordning og denne kan bli vedtatt. Ulikheten i forslagene ligger i at forslaget fremsatt av representanten Nordtun ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om gjeninnføring, mens det andre forslaget er et konkret forslag til vedtak.

Jeg har ingen innvendinger mot at Stortinget vedtar gjeninnføring av den tidligere ordningen i en slik overgangsperiode. Jeg vil imidlertid påpeke at forslaget fremsatt av representanten Nordtun forutsetter at Regjeringen må fremlegge en stortingsproposisjon. Dette kan tidligst skje i statsråd fredag 5. februar. Det konkrete vedtaket fremsatt i Dokument 8:27 kan behandles direkte av Stortinget og således innebære en raskere gjeninnføring.

Forslaget som fremgår av Dokument 8:27 innebærer at ordningen innføres fra 1. februar 1999 og fram til og med 30. juni 1999, dvs 5 måneder. Jeg viser til at arbeidet med ny fremleggelse av forslag til en selvfinansierende fraktutjevningsordning er høyt prioritert i Finansdepartementet, og at det tas sikte på at et forslag sendes på høring tidlig i februar. Dette gir romslig tid for forberedelse og vedtakelse av den nye, varig utjevningsordningen.

Det er grunn til å tro at oljebransjen først vil ta hensyn til gjeninnføringen i sine priser fra det tidspunkt vedtak om dette faktisk er fattet. Det må derfor anses hensiktsmessig at vedtaket treffes så raskt som mulig, og at iverksettelsestidspunktet og vedtakstidspunktet i størst mulig grad er samsvarende.

I Dok 8:27 er det også fremsatt forslag om en økning av bevilgningen på statsbudsjettets kap 1560 med 47 500 000 kroner. Dette beløpet er i samsvar med det beløp Finansdepartementet i samråd med Arbeids- og administrasjonsdepartementet har anslått for en gjeninnføring av ordningen for 5 måneder.

Forslaget fra representanten Nordtun innebærer også at Regjeringen bes om å anvise inndekning for de økte utgiftene ved ordningen. Jeg anser det hensiktsmessig at Regjeringen kommer tilbake til dette i Revidert nasjonalbudsjett. En vil da også vite varigheten av overgangsordningen og slik ha grunnlag for å beregne hvilket beløp som faktisk vil gå med.»

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til at den tidligere frakttilskuddsordningen over statsbudsjettet bør gjeninnføres inntil Regjeringen får lagt fram nytt forslag til ordning. Flertallet legger til grunn at iverksettelsestidspunktet og vedtakstidspunktet i størst mulig grad bør være sammenfallende og foreslår at ordningen gjeninnføres midlertidig med virkning fra og med 5. februar 1999.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, legger videre til grunn at Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett 1999 kommer tilbake til spørsmålet om inndekning for de økte utgiftene for ordningen, jf. forslaget fra representanten Nordtun.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet konstaterer at fraktutjevningsordningen har som målsetning å utjevne prisene på bensin og autodiesel mellom ulike deler av landet.

Disse medlemmer konstaterer videre at administrasjonen av slike ordninger innebærer betydelige byråkratiske og fordyrende prosesser.

Disse medlemmer legger til grunn at fraktkostnader skal være en del av bensin- eller autodieselprisen, på lik linje med andre varer.

Disse medlemmer konstaterer også at bensinprisene har variert mye landet over også mens fraktutjevningsordningen eksisterte, og mener derfor det er nærliggende å konkludere med at det er lokale konkurranseforhold som skaper forskjeller i prisen på bensin og autodiesel.

Disse medlemmer mener videre at det ville være en langt større fordel for alle bilister i Norge om bensin- og autodieselavgiften ble satt ned og kan rett og slett ikke begripe at en så stor oljeprodusent som Norge også på dette området bruker bilistene som inntektskilde. En generelt lavere avgift på både bensin og autodiesel ville kommet alle bilister til gode uansett hvor i landet de bor, og hatt en reell innvirkning på bensin og dieselpriisen, i motsetning til fraktutjevningsordningen som knapt vil merkes på literprisen. Fremskrittspartiet har ved flere anledninger fremmet forslag om en kraftig reduksjon i disse avgiftene, senest i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 1999, men har dessverre ikke lyktes i å få flertall for dette. Det var Regjeringen som i forbindelse med statsbudsjettet for 1999 foreslo å oppheve fraktutjevningsordningen, og at regjeringspartiene nå en måned inn i det nye året bidrar til å reversere et statsbudsjettvedtak, gjør det fristende for disse medlemmer nok en gang å fremme forslag om en reduksjon i bensin- og autodieselavgiften. Budsjettforhandlingene resulterte i en subsidiær enighet om skatte- og avgiftsnivået for 1999, og er derved også årsaken til at et slikt forslag ikke blir fremmet ved denne korsvei.

Disse medlemmer vil stemme mot forslaget om å gjeninnføre fraktutjevningsordningen.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til merknadene fra Høyre i Budsjett-innst. S. nr. 2 (1998-99), der det uttrykkes skepsis til å opprettholde ordningen med fraktutjevning for drivstoff. Disse medlemmer fastholder dette standpunkt, men viser til at tidligere forslag fra Høyre om å fjerne ordningen har vært fremmet parallelt med forslag om redusert bensinavgift, slik at ingen ville kommet dårligere ut. Disse medlemmer legger vekt på at budsjettet for 1999 er vedtatt uten reduksjon i drivstoffavgiftene, slik at fjerning av fraktutjevningstilskuddet har gitt økte bensinpriser enkelte steder i landet. Disse medlemmer finner derfor å kunne støtte en midlertidig gjeninnføring av fraktutjevningsordningen.

Disse medlemmer mener det er viktig at Stortingets behandling av helheten i den økonomiske politikken for 1999 ikke undergraves allerede tidlig i budsjettåret, ved at det gis tilleggsbevilgninger uten inndekking. Disse medlemmer finner det naturlig å holde den samlede bevilgningen til distriktpolitiske tiltak uendret, slik at gjeninnføring av fraktutjevningssordningen dekkes inn ved å nedprioritere andre distriktpolitiske tiltak.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«På statsbudsjettet for 1999 gjøres følgende endring:

Kap. 551 Regional næringsutvikling i fylker og kommuner
58 Regionale samordningstiltak, fond,
nedsettes med kr 47 500 000
fra kr 100 000 000 til
kr 52 500 000»

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Høyre:

På statsbudsjettet for 1999 gjøres følgende endring:

Kap. 551 Regional næringsutvikling i fylker og kommuner
58 Regionale samordningstiltak, fond,
nedsettes med kr 47 500 000
fra kr 100 000 000 til
kr 52 500 000

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til dokumentet og til forslaget fra representanten Nordtun og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

I.

Ordninga med frakttilskot over statsbudsjettet for bensin og autodiesel som vart oppheva frå 1. januar 1999, blir gjenninnført frå 5. februar 1999 og fram til og med 30. juni 1999.

II.

På statsbudsjettet for 1999 vert gjort følgjande endring:

Kap. 1560 Pristilskudd
70 Til regulering av forbrukerprisene,
vert auka med kr 47 500 000
frå kr 48 238 000 til
kr 95 738 000

Oslo, i finanskomiteen, den 2. februar 1999.

Lars Gunnar Lie,
leder.

Erik Dalheim,
ordfører.

Siv Jensen,
sekretær.